

**UCHWAŁA NR XLV/583/2014
RADY MIEJSKIEJ W KARTUZACH**

z dnia 8 października 2014 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kartuzy na lata 2014-2016”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.), art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. Z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.) **Rada Miejska w Kartuzach na wniosek Burmistrza Kartuz, uchwala się co następuje:**

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kartuzy na lata 2014-2016”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kartuz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kartuzach

Edmund Dunst

zatwierdzam pod względem
formalno-prawnym

RP 07 / 2014 l.
data podpis

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE KARTUZY
NA LATA 2014 – 2016**

**Rozdział 1.
Wprowadzenie**

„Program Wspierania Rodziny w Gminie Kartuzy na lata 2014-2016” jest realizacją obowiązku nałożonego na gminy Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, która to Ustawa nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z powyższą Ustawą Samorząd gminy powinien realizować następujące zadania:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
8. przekazywanie do biura informacji gospodarczej zawiadomień o powstałych zaległościach z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Zadania związane z udzielaniem pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych realizuje Dział Pomocy Środowiskowej, w którym został wyodrębniony Zespół Pomocy Rodzinie.

Obecnie Zespół tworzy trzech asystentów rodzin, pracownicy socjalni oraz kierownik Działu Pomocy Środowiskowej. Naczelnym zadaniem Zespołu jest udzielanie rodzinie, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Zgodnie z Ustawą *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

I. Pracy z rodziną

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w zakresie:

- a) praca socjalna;
- b) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- c) organizowania grup wsparcia lub grup samopomocowych.

W przypadku, gdy Ośrodek Pomocy Społecznej poweźmie informacje o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy i po analizie sytuacji może zawnieść o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Współpraca między rodziną a asystentem opiera się na wspólnym opracowaniu i realizacji planu pracy.

W zależności od indywidualnej sytuacji rodziny plan pracy obejmuje udzielanie przez asystenta wsparcia w następujących obszarach:

- a) w poprawie sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- b) pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- c) pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- d) pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- e) motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- f) motywowaniu do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- g) udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- h) prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci.

Do zadań asystenta rodziny należy również:

- a) prowadzenie dokumentacji dotyczącej prowadzenia pracy z rodziną;
- b) sporządzanie okresowej oceny sytuacji rodziny;
- c) monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- d) sporządzanie na wniosek Sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- e) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- f) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym i grupą roboczą;
- g) podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia życia lub bezpieczeństwa dziecka i rodziny.

2. Pomocy w opiece i wychowaniu dziecka:

Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka może odbywać się w formie:

- a) funkcjonowania rodziny wspierającej, która przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:
 - opiece i wychowaniu dziecka,
 - prowadzeniu gospodarstwa domowego,
 - kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Z rodziną wspierającą zawiera się umowę dotyczącą zwrotu kosztów związanych z udzielaniem przez nią pomocy. Rodzina wspierająca musi posiadać pozytywną opinię Ośrodka Pomocy Społecznej wydaną na podstawie wywiadu środowiskowego.

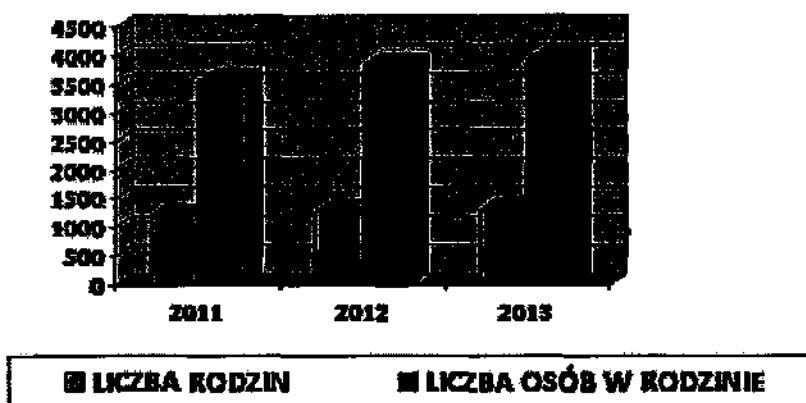
b) funkcjonowania placówek wsparcia dziennego – np. świetlic, kół zainteresowań, ognisk wychowawczych, zajęć terapeutycznych, pracy środowiskowej.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i przy aktywnym współdziałaniu.

Rozdział 2. Diagnoza środowiska i problemu

Sytuację rodzin z gminy Kartuzy objętych pomocą społeczną obrazują dane zawarte w poniższych wykresach i tabelach:

Wykres 1. Środowiska rodzinne objęte pomocą w latach 2011-2013

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Powyższy wykres przedstawia rosnącą liczbę środowisk objętych pomocą społeczną w latach 2011-2013. Szczegółowy wykaz powodów przyznawania pomocy przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1. Przyznana pomoc przez GOPS w latach 2011 – 2013 z wyszczególnieniem dysfunkcji.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
	2011		2012		2013	
Ubóstwo	1159	4396	1233	3768	1268	3772
Sieroctwo	1	1	1	1	2	2
Bezdomność	24	30	39	39	29	33
Bezrobocie	337	1104	374	1263	411	1367
Nieppełnosprawność	405	965	393	937	377	867
Długotrwała lub ciężka choroba	486	1334	505	1395	496	1365
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	208	1060	226	1106	224	1072

w tym: rodziny niepełne	91	286	106	327	110	325
rodziny wielodzietne	113	760	112	749	107	714
Przemoc w rodzinie	7	18	8	30	15	61
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	78	237	44	109	72	163
Narkomania	3	3	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	6	10	10	12	17
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	0	5	11	4	13
Sytuacja kryzysowa	30	108	0	0	50	185
Kłęśka żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0
Liczba środowisk objętych pomocą - ogółem	1210	3568	1275	3824	1310	3931

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Dane statystyczne z lat 2011-2013 wskazują, że wzrasta liczba ludności ubiegającej się o pomoc. Najczęstszym powodem ubiegania się o wsparcie do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kartuzach jest ubóstwo i długotrwała lub ciężka choroba. Kolejną przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa, wielodzietność oraz bezrobocie.

Wykres 2. Rodziny posiadające dzieci objęte pomocą społeczną w latach 2011-2013.

(B RODZINY Z DZIEĆMI)

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Powyższy wykres przedstawia ilość rodzin z dziećmi objętych pomocą GOPS w latach 2011-2013 natomiast poniżej zamieszczone dane obrazują strukturę rodzin z ilością posiadanych dzieci, które korzystały z pomocy społecznej w latach 2011-2013.

Tabela 2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2011 – 2013

Wyszczególnienie	2011		2012		2013	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
rodziny z dziećmi ogółem	714	3 113	788	3 422	623	2 693
o liczbie dzieci:						
1	184	521	191	543	173	484
2	226	878	271	1 043	162	648
3	169	827	187	915	165	742
4	88	521	92	552	79	474
5	22	151	20	138	22	154
6	13	103	15	119	11	88
7 i więcej	12	112	12	112	11	103
rodziny niepełne ogółem	88	281	106	327	110	325
o liczbie dzieci:						
1	31	62	30	60	46	92
2	27	81	41	123	36	108
3	18	72	20	80	17	68
4 i więcej	12	66	15	64	11	57

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Na podstawie danych statystycznych przedstawionych w obu tabelach należy stwierdzić, że na przestrzeni lat 2011 – 2013 nastąpił wzrost, a potem spadek zarówno ogólnej liczby środowisk korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, jak i spadek liczby rodzin z dziećmi korzystających z tych świadczeń. Powyższa sytuacja nie musi jednak oznaczać poprawy kondycji materialnej rodzin, a jest raczej efektem 6-letniego okresu utrzymywania niezmiennego kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej (kryterium uległo zmianie od 1 października 2012 r. z kwoty 477 zł na 542 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz z kwoty 351 zł na 456 zł dla osoby pozostającej we wspólnym gospodarstwie domowym).

Jednocześnie zmiennym jest fakt wzrostu liczby rodzin, u których powodem przyznania pomocy jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Nadmienić należy, że rodziny z dziećmi znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej obejmowane są różnymi formami wsparcia finansowego zarówno w ramach ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o dodatkach mieszkaniowych.

Podstawową formą w zakresie wsparcia finansowego i rzeczowego dla rodzin z dziećmi jest zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych ciepłych posiłków. Wszystkie dzieci objęte opieką, wychowaniem i edukacją od żłobka do szkoły ponadgimnazjalnej z rodzin, których dochód w rodzinie nie przekraczał 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej mają możliwość korzystania z ciepłych posiłków w ramach Programu Rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Wykres 3. Osoby objęte dożywianiem w latach 2011-2013 w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Tabela 3. Liczba osób korzystających z posiłków w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w latach 2011 – 2013

Wyszczególnienie	Dzieci do 7 roku życia	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostałe osoby	Ogółem
2011	34	1 102	176	1 312
2012	103	1 070	172	1 345
2013	63	1 105	170	1 337

Źródło: Opracowanie własne GOPS

W przeciwieństwie do Ustawy o pomocy społecznej, Ustawy o świadczeniach rodzinnych, Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów czy też Ustawy o dodatkach mieszkaniowych, Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koncentruje się na działaniach pozafinansowych skierowanych do rodzin z dziećmi zagrożonymi umieszczeniem w pieczy zastępczej.

W sytuacji, gdy pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej stanowi zagrożenie dla jego bezpieczeństwa lub życia koniecznym jest odseparowanie go od dotychczasowego środowiska przez umieszczenie w pieczy zastępczej. Takie rozwiązanie nakazują zarówno przepisy Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego, jak i Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Te akty prawne wyposażają służby sądowe i społeczne do podejmowania w określonych sytuacjach działań zabezpieczających wobec dziecka poprzez zapewnienie mu prawidłowych warunków życia i rozwoju w pieczy zastępczej do czasu powrotu pod opiekę rodziców, znalezienia rodziny adopcyjnej lub usamodzielnienia dziecka.

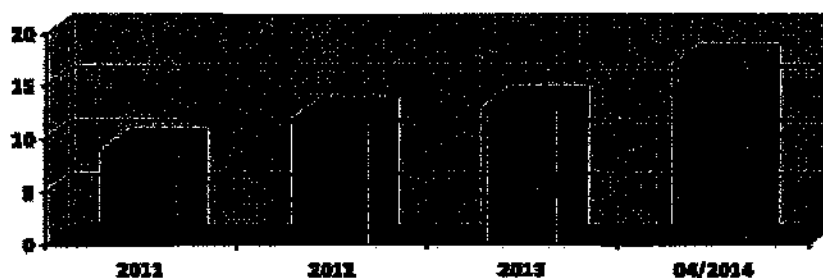
Liczbę dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na przestrzeni ostatnich lat obrazują poniższe tabele.

Tabela 4. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w gminie kartuzy w latach 2011 – 04. 2014

Rok	Liczba dzieci już przebywających w rodzinach zastępczych	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej	Razem
2011	8	1	9
2012	9	3	12
2013	12	1	13
04/2014	13	4	17

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Wykres 4. Ogólna liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w gminie Kartuzy w latach 2011 – 04. 2014

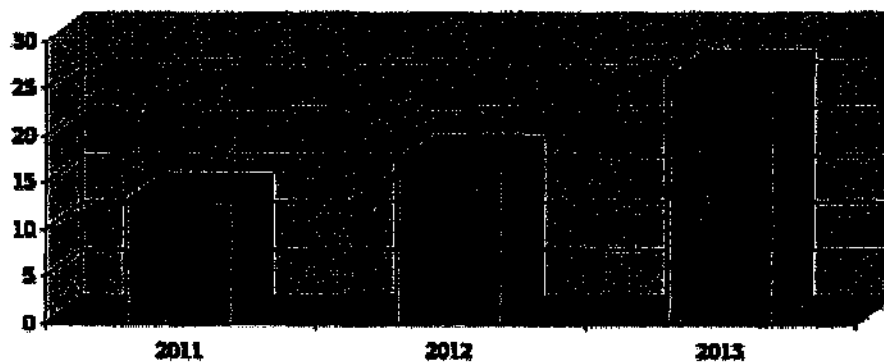
Źródło: Opracowanie własne GOPS

Tabela 5. Liczba dzieci z gminy Kartuzy umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2011-2013

Rok	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Kartuzach	Liczba dzieci z gminy Kartuzy przebywających w placówkach opiekuńczo wychowawczych
2011	0	13
2012	3	17
2013	9	26

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Wykres 5. Dzieci z gminy Kartuzy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2011-2014

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Na dzień 30.04.2014 r. tylko 2 dzieci powróciło do rodziny biologicznej (w roku 2013).

W 2013 r. wsparciem asystenta rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kartuzach objętych było 19 rodzin z dziećmi. Rodziny objęte asystenturą typowane były przez pracowników socjalnych, we współpracy z kuratorami rodzinnymi. Dwie rodziny zostały zobowiązane do współpracy z asystentem na mocy postanowienia Sądu.

Asystenturą rodzinną w pierwszej kolejności objęto te rodziny, które przejawiały największe trudności w prawidłowej opiece i wychowaniu dzieci, a tym samym zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Praca asystenta odbywa się zawsze w miejscu zamieszkania rodziny. Pod opieką jednego asystenta nie może pozostawać więcej niż 20 rodzin. Asystenci pracują w zadaniowym czasie pracy. Warunki te umożliwiają intensyfikację i indywidualizację pracy z rodzinami w niwelowaniu trudności, błędów, braku umiejętności sprawowania właściwej opieki. Asystenci uczą ekonomicznego gospodarowania budżetem domowym, wypełniania codziennych obowiązków związanych z prowadzeniem domu, utrzymywania czystości również osobistej, załatwiania spraw urzędowych, wyrabiają nawyki kontaktu z placówkami opieki zdrowotnej, placówkami oświatowymi i innymi instytucjami. Motywują również do podejmowania terapii uzależnień, poszukiwania pracy lub uzyskania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Pomagają w sporządzaniu pism, wniosków, podań. Zachęcają i uświadamiają rodzinom korzyści z uzyskania wsparcia w placówkach i instytucjach działających na rzecz dzieci i rodzin.

Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymywane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Istotnym elementem diagnozy jest analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia rodziny. Analizę SWOT w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 6. *Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia rodziny*

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - współpraca instytucji działających na rzecz rodziny - doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny - dobre rozeznanie środowiska lokalnego – diagnoza - podejmowanie działań zapobiegających umieszczeniu dzieci poza ich rodziną naturalną - profesjonalna praca służb pomocy społecznej - zatrudnienie asystentów rodzin pozwalające na efektywne budowanie mechanizmów współpracy z rodziną i dzieckiem w środowisku naturalnym 	<ul style="list-style-type: none"> - brak ofert wsparcia ze strony organizacji pozarządowych w obszarze wspierania rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi - zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców - brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych - mała aktywność rodzin do samoorganizacji - brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci brak dostępności usług opiekuńczych i specjalistycznych świadczonych dla rodzin
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie rodzinom konsultacji i specjalistycznego poradnictwa (pomoc prawna, psychologiczna, pedagogiczna, mediacyjna, terapeutyczna) - wzrost świadomości dot. korzyści z podjęcia przez rodziny współpracy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - kontynuowanie usług świadczonych przez asystentów rodzin (pomoc rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych) - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę - dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych świadczonych dla rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> - osłabienie/zanik więzi, tradycji rodzinnych, „pęd życia” - wzrost kosztów utrzymania rodzin - zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy” - brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne - długotrwały i uzależniony od indywidualnych predyspozycji poszczególnych członków rodziny proces przywracania rodzinie zdolności prawidłowego funkcjonowania - brak chęci współpracy i zaangażowania ze strony rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo

Rozdział 3.

Adresaci programu

1. Odbiorcami programu są rodziny zamieszkałe na terenie gminy Kartuzy, przejawiające problemy opiekuńczo-wychowawcze, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz takie, które chcą współpracować na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi.

2. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

Rozdział 4. Realizatorzy programu

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kartuzach, jako organizator pracy z rodziną;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
3. Zespół Interdyscyplinarny;
4. Placówki oświatowe;
5. Zakłady Opieki Zdrowotnej;
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach;
7. Organizacje pozarządowe;
8. Parafie;
9. Inne instytucje pracujące na rzecz dziecka i rodziny.

Rozdział 5. Cele programu

Cel główny:

Utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej bądź jego powrót do rodziny.

Cele szczegółowe i sposoby realizacji.

Tabela 7. *Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych służące przywróceniu rodzinie zdolności wykonywania tych funkcji*

Cel szczegółowy nr 1. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych służące przywróceniu rodzinie zdolności wykonywania tych funkcji		
Lp.	Działania	Terminy
1.	Organizowanie dla rodzin spotkań służących wymianie doświadczeń oraz zapobieganiu izolacji w formie grup wsparcia lub grup samopomocowych.	2014- 2016 1 raz w miesiącu
2.	Dostarczanie wiedzy i uczenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.	na bieżąco, według potrzeb
3.	Podniesienie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny.	na bieżąco, według potrzeb
4.	Pomoc w integracji rodziny.	na bieżąco, według potrzeb
5.	Pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dzieci przez utworzenie lub zlecenie prowadzenia placówek wsparcia dziennego.	2014 - 2016 w zależności od potrzeb, po przeprowadzeniu pogłębionej diagnozy
6.	Praca z rodziną również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną naturalną.	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
7.	Pomoc w nauce szkolnej dzieciom objętym wsparciem asystenta rodziny (np.: „Pogotowie Lekcyjne”).	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
8.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w ramach projektów unijnych.	2014-2016

9.	Przeprowadzenie: - treningu umiejętności społecznych i opiekuńczo-wychowawczych; - warsztatów dotyczących nabywania umiejętności rozwiązywania praktycznych problemów wchodzenia w dorosłe życie.	2014-2016
10.	Organizacja cyklu zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci z rodzin objętych wsparciem w ramach projektów socjalnych i innych projektów.	2014-2016
11.	Zacieśnienie współpracy z podmiotami podejmującymi różnorodne działania na rzecz rodzin z dziećmi, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, szkoły itp.	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
12.	Udział w działaniach na rzecz rodzin i dzieci dotkniętych przemocą realizowanych w ramach "Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie".	na bieżąco, zgodnie z potrzebami

Tabela 8. *Podniesienie kompetencji i umiejętności wychowawczych oraz opiekuńczych rodziców, umożliwiających wychowywanie dzieci w rodzinie naturalnej*

Cel szczegółowy nr 2. Podniesienie kompetencji i umiejętności wychowawczych oraz opiekuńczych rodziców, umożliwiających wychowywanie dzieci w rodzinie naturalnej		
Lp.	Działania	Terminy
1.	Systematyczna praca asystenta rodziny i pracownika socjalnego z rodzinami z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci, sporządzaniu planów pracy z rodziną oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie.	na bieżąco
2.	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia ze strony asystenta rodziny, zwiększenie liczby rodzin objętych asystenturą rodzinną.	2014 - 20 rodzin 2015 - 30 rodzin 2016 - 40 rodzin
3.	Motywowanie do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, udziału w warsztatach dla rodziców mające na celu doskonalenie umiejętności wychowawczych.	na bieżąco
4.	Organizowanie spotkań, warsztatów poszerzających wiedzę rodziców dot. opieki i wychowania dziecka.	na bieżąco, według potrzeb

Tabela 9. *Poprawa funkcjonowania rodziny*

Cel szczegółowy nr 3. Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej		
Lp.	Działania	Terminy
1.	Wsparcie finansowe i rzeczowe dla rodzin.	na bieżąco, zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej, Ustawą o świadczeniach rodzinnych, Ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, Ustawą o dodatkach mieszkaniowych
2.	Obejmowanie dożywianiem w formie ciepłego posiłku wszystkich dzieci i młodzieży szkolnej wymagającej tej formy pomocy, w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
3.	Organizowanie zbiórek pomocy rzeczowej.	na bieżąco
4.	Pomoc w poprawie warunków mieszkaniowych oraz w załatwianiu spraw związanych z uzyskaniem prawa do lokalu socjalnego lub komunalnego.	na bieżąco, według potrzeb
5.	Stworzenie dzieciom i młodzieży możliwości uczestnictwa w zorganizowanych formach spędzania czasu wolnego (kolonie, zimowiska, wycieczki, imprezy) i rozwijania zainteresowań poprzez przygotowanie i realizację programów i projektów socjalnych.	corocznie
7.	doskonalenie form współpracy z instytucjami, organizacjami w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy rodzinie.	na bieżąco, według potrzeb
8.	Podnoszenie umiejętności osób bezrobotnych z zakresu komunikacji, rozwiązywania konfliktów, kształtowania aktywnych postaw życiowych, w tym zawodowych. Zajęcia warsztatowe w dziedzinie rozwoju osobistego i kompetencji społecznych oraz umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.	2014-2016
9.	Pomoc w określeniu predyspozycji zawodowych, w wypracowaniu indywidualnego planu działania i wytyczeniu ścieżki rozwoju zawodowego oraz podniesienie atrakcyjności zawodowej.	2014-2016

Tabela 10. Zapewnienie infrastruktury i dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego

Cel szczegółowy nr 4. Zapewnienie infrastruktury i dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego		
Lp.	Działania	Terminy
1.	Realizacja usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych.	na bieżąco, według potrzeb
2.	Prowadzenie terapii i mediacji dla rodzin.	na bieżąco, według potrzeb
3.	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne w oparciu o posiadane zasoby.	na bieżąco, według potrzeb

4.	Pomoc prawna szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.	na bieżąco, według potrzeb
5.	Utworzenie lub zlecenie prowadzenia placówek wsparcia dziennego.	2015 - w zależności od potrzeb, po przeprowadzeniu pogłębionej diagnozy
6.	Zwiększenie zatrudnienia asystentów rodzin.	2015 - o 1 asystenta 2016 - o 1 asystenta

Rozdział 6. Wskaźniki ewaluacji programu

Wskaźnikami osiągnięcia zamierzonych celów szczegółowych będzie analiza następujących danych:

1. Ilość rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych objętych wsparciem asystentów rodzin.
2. Ilość rodzin korzystających z porad i konsultacji specjalistów.
3. Ilość dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.
4. Ilość osób uczestniczących w projektach realizowanych na rzecz dziecka i rodziny.
5. Ilość osób uczestniczących w spotkaniach i warsztatach organizowanych dla rodziców.
6. Ilość osób uczestniczących w spotkaniach grup wsparcia lub grup samopomocowych.
7. Ilość rodzin, które osiągnęły poprawę w funkcjonowaniu, w tym ilość rodzin które zakończyły pozytywnie współpracę z asystentem.

Rozdział 7. Sposób kontroli i realizacji programu

W terminie do dnia 31 marca każdego roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kartuzach przedstawi Radzie Miasta Kartuz roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawi potrzeby związane z realizacją zadań.

Rozdział 8. Źródła finansowania

1. Budżet gminy Kartuzy
2. Dotacje programowe w ramach udziału w konkursach ofert
3. Fundusze Unii Europejskiej

Rozdział 9. Zakończenie

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci w gminie Kartuzy. Wskazane zadania do realizacji celów zawierają przede wszystkim działania profilaktyczne i wspierające. Należy podkreślić, że wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmacniania więzi w całej społeczności. W rodzinę należy inwestować i wierzyć w możliwość samodzielnego wykonywania podstawowych funkcji. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie swej dorosłości kształtują społeczeństwo.

Dzięki uzyskanemu przez rodzinę wsparciu zmieniają się relacje panujące w rodzinie, eliminowane są błędy wychowawcze. Rodzice dzięki stałemu motywowaniu przez asystenta biorą udział w różnego rodzaju terapiach – odpowiednich do występujących problemów. Dzieci uczestniczą w zajęciach pozaszkolnych i w zajęciach z pedagogiem.

Wieloaspektowa praca z rodziną naturalną, ochrona odpowiedniego poziomu życia rodziny oraz rozwój specjalistycznego wsparcia pozwoli na ograniczenie umieszczania dzieci w różnych formach pieczy zastępczej.